

Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova

- Domeniul de intervenție 2: Planificarea și programarea regională -

Concept de Proiect Posibil: 3_24_Basarabeasca

Versiune finală

Februarie 2015

Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Publicat de:

Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) GmbH

Sediul social:

Bonn și Eschborn, Germania

Friedrich-Ebert-Allee 40
53113 Bonn, Germany
T +49 228 44 60-0
F +49 228 44 60-17 66

Dag-Hammarskjöld-Weg 1-5
65760 Eschborn, Germany
T +49 61 96 79-0
F +49 61 96 79-11 15

E info@giz.de
I www.giz.de

Autori:

Liliana Belecuiu, Oxana Briceag, Anatol Burciu, Eugenia Bușmachi, Victor Găină, Tatiana Gordînscaia, Leonid Meleca, Nadejda Mocan, Cristian Murariu, Adriana Pienaru, Mihail Rogovei, Rafal Andrzej Stanek, Angela Vieru

Elaborat de:

Consortium GOPA - Gesellschaft für Organisation, Planung und Ausbildung mbH – Eptisa Servicios de Ingeniera S.L.-
Kommunalkredit Public Consulting GmbH

Elaborat în cadrul:

Proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova", implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în numele Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și cu suportul Guvernului României, Agenției Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Uniunii Europene.

Partenerii proiectului:

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova
Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud

Opiniile exprimate în prezentul text aparțin autorului/autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al agenției de implementare, finanțatorilor și partenerilor proiectului.

Chișinău, Februarie 2015

Conținut

1	Obiectivele Conceptului de Proiect Posibil.....	1
1.1	Scopul Conceptului de Proiect Posibil.....	1
1.2	Obiectivele Conceptului de Proiect Posibil	1
2	Aspecte socio-economice	2
3	Aspecte instituționale.....	4
3.1	Cadrul juridic actual.....	4
3.2	Organizarea administrativ-teritorială.....	4
3.3	Competența privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.....	4
3.4	Gestiunea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare	4
3.5	Dreptul de proprietate	5
3.6	Evaluarea potențialului de asociere/extindere a ariei de prestare a serviciilor .	5
4	Aspecte financiare	6
4.1	Analiza Raportului de Profit și Pierderi	6
4.2	Analiza Bilanțului contabil.....	7
4.3	Investiții	8
4.4	Indicatori financiari	8
5	Aspecte tehnice.....	10
5.1	Sistemul de alimentare cu apă. Situația actuală	10
5.1.1	<i>Situația actuală în orașul Basarabeasca</i>	<i>10</i>
5.1.2	<i>Situația actuală în satul Abaclia.....</i>	<i>11</i>
5.1.3	<i>Situația actuală în satul Iordanovca.....</i>	<i>12</i>
5.1.4	<i>Situația actuală în satul Sadaclia.....</i>	<i>12</i>
5.1.5	<i>Situația actuală în satul Carabetovca</i>	<i>13</i>
5.2	Sistemul de canalizare. Situația actuală.	13
5.2.1	<i>Situația actuală în orașul Basarabeasca</i>	<i>13</i>
5.2.2	<i>Situația actuală în satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia</i>	<i>14</i>
5.3	Rezultatele obținute pentru Conceptul de Proiect Posibil propus.....	14
5.4	Estimarea investițiilor și a numărului de beneficiari	17
6	Aspecte de mediu	19
7	Concluzii	22
8	Bibliografie	23

Anexe

Anexa 1	Fișa Conceptului de Proiect Posibil
Anexa 2	Analiza și estimarea Conceptului de Proiect Posibil

Tabele

Tabel 4-1:	Evoluția tarifelor	6
Tabel 4-2:	Raportul de Profit și Pierderi al Î.M. "Apă Canal" Basarabeasca	6
Tabel 4-3:	Bilanțul contabil al Î.M. "Apă Canal" Basarabeasca	7
Tabel 4-4:	Investiții	8
Tabel 4-5:	Indicatori financiari	9
Tabel 5-1:	Estimarea investițiilor capitale necesare pentru Conceptul de Proiect Posibil	17
Tabel 6-1:	Aspecte de mediu	19

Figuri

Figura 2-1:	Situația geografică a orașului Basarabeasca	2
Figura 5-1:	Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în orașul Basarabeasca.....	10
Figura 5-2:	Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Abaclia	11
Figura 5-3:	Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Iordanovca	12
Figura 5-4:	Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Sadaclia	13
Figura 5-5:	Limitele estimative ale zonelor de canalizare în orașul Basarabeasca	14
Figura 5-6:	Limita estimativă a sistemului de alimentare cu apă propus în CPP.....	15
Figura 5-7:	Limitele estimative ale sistemului de canalizare propus în CPP	16
Figura 5-8:	Limitele estimative ale sistemului de canalizare propus în CPP	16
Figura 5-9:	Limitele estimative ale sistemului de canalizare propus în CPP	17

Acronime și abrevieri

AAC	Alimentare cu apă și canalizare
ACD	Agenția Cehă pentru Dezvoltare
ADA	Agenția de Dezvoltare Austriacă
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AMAC	Asociația "Moldova-Apă Canal"
AO	Asociația Obștească
APL	Autoritatea Publică Locală
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BM	Banca Mondială
CPP	Concept de Proiect Posibil
CPV	Concept de Proiect Viabil
EUR	Euro
FEN	Fondul Ecologic Național
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
GPS	Sistemul de Poziționare Global
HG	Hotărâre de Guvern
IES	Inspectoratul Ecologic de Stat
Î.M.	Întreprindere Municipală
km	kilometru
MDL	Lei Moldovenești
MDRC	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
MM	Ministerul Mediului
MSPL	Modernizarea Serviciilor Publice Locale
PP	Propunere de Proiect
PPF	Proiect propus spre finanțare
PPP	Parteneriat Public Privat
PPR	Planificare și Programare Regională
PRS	Program Regional Sectorial
RA	Rețele de distribuție a apei
RC	Rețele de canalizare
RD	Regiune de dezvoltare
RM	Republica Moldova
ROA	Rentabilitatea Activelor (Return on Assets)
ROE	Rentabilitatea Capitalului Propriu (Return on Equity)
SDR	Strategia de Dezvoltare Regională
SE	Stație de epurare a apelor uzate
SF	Studiu de fezabilitate
SNiP	Standarde Rusești în Construcție
SP	Stație de pompare
SPAU	Stație de pompare a apelor uzate
SPPAU	Stație principală de pompare a apelor uzate
SRL	Societatea cu Răspundere Limitată
STA	Stație de tratare a apei brute
UE	Uniunea Europeană
UIP	Unitatea de Implementare a Proiectelor
USAID	Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională

1 Obiectivele Conceptului de Proiect Posibil

1.1 Scopul Conceptului de Proiect Posibil

Scopul Conceptului de Proiect Posibil prevede îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în orașul Basarabeasca, satele Abaclia, Iordanovca, Sadaclia, ceea ce va contribui la creșterea bunăstării și protecția sănătății populației.

1.2 Obiectivele Conceptului de Proiect Posibil

Obiectivele Conceptului de Proiect Posibil prevăd în orașul Basarabeasca și satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă pentru 11.800 consumatori (orașul Basarabeasca) și de canalizare pentru 3.908 consumatori (orașul Basarabeasca), 5.436 consumatori (satul Abaclia), 950 consumatori (satul Iordanovca), 4.400 consumatori (satul Sadaclia), ceea ce va contribui la creșterea bunăstării și protecția sănătății populației.

Obiectivele specifice ale Conceptului de Proiect Posibil sunt:

- Alimentarea cu apă potabilă a consumatorilor;
- Folosirea rațională a resurselor de apă;
- Protecția surselor de apă împotriva poluării;
- Protecția mediului ambiant;
- Reducerea pierderilor de apă;
- Reducerea costurilor de operare;
- Estimarea rezonabilă a investițiilor.

Aceste obiective se vor atinge prin implementarea următoarelor acțiuni:

- Reabilitarea rețelelor de distribuție a apei în orașul Basarabeasca;
- Reabilitarea sondei de adâncime în orașul Basarabeasca;
- Reabilitarea rețelelor de canalizare în orașul Basarabeasca;
- Extinderea rețelelor de canalizare în orașul Basarabeasca;
- Reabilitarea stației de pompare a apelor uzate din orașul Basarabeasca;
- Lucrări de construcții-montaj a sistemului de canalizare în satul Abaclia;
- Lucrări de construcții-montaj a sistemului de canalizare în satul Iordanovca;
- Lucrări de construcții-montaj a sistemului de canalizare în satul Sadaclia.

Notă: Prin reabilitarea rețelelor de distribuție a apei se vor reduce pierderile de apă și costurile de operare ale sistemului. Prin reabilitarea rețelelor de canalizare se vor reduce infiltrațiile de apă uzată ce au impact negativ asupra bazinului freatic. Prin extinderea/construcția rețelelor de canalizare se va mări rata de accesibilitate a populației la serviciile respective prin racordări noi. Lucrările de construcții-montaj reprezintă ansamblu de lucrări prin care se realizează lucrările de construcții noi.

2 Aspecte socio-economice

Orașul Basarabeasca se află în partea de sud a Republicii Moldova în lunca râului Cogîlnic-Larga, la o distanță de cca. 100 km de la mun. Chișinău.

Orașul Basarabeasca este centrul administrativ și comercial al raionului Basarabeasca cu o populație totală de cca. 11.800 locuitori.

Satul Abaclia este situat la o distanță de cca. 5 km de la orașul Basarabeasca cu populația totală de cca. 5.436 locuitori. Satul Iordanovca este situat la o distanță de cca. 9 km de la orașul Basarabeasca cu populația totală de cca. 950 locuitori. Satul Sadaclia este situat la o distanță de cca. 16 km de la orașul Basarabeasca cu populația totală de cca. 4.400 locuitori și satul Carabetovca este situat la o distanță de cca. 10 km de la orașul Basarabeasca cu populația totală de cca. 1.864 locuitori.

Figura 2-1: Situația geografică a orașului Basarabeasca

Sursa: www.wikipedia.org

Conform Biroului Național de Statistică în trimestrul II 2014 veniturile disponibile ale populației în Republica Moldova au constituit în medie pe o persoană pe lună 1.756,1 MDL. Pentru Regiunea de Sud veniturile disponibile ale populației au constituit în medie pe o persoană pe lună 1.419,1 MDL.

Numărul mediu de locuitori într-o gospodărie este 2,4 (2,3 în mediu urban și 2,5 în mediul rural).

Luând în calcul un consum mediu de 60 l/per/zi, factura lunară pe gospodărie va fi:

- $0,060 \text{ m}^3 / \text{zi} \times 30 \text{ zile} \times 2,4 \times 9,00 \text{ MDL} / \text{m}^3 = 38,88 \text{ MDL};$

Comparând cu venitul mediu pe gospodărie, și anume $1.419,1 \times 2,4 = 3.405,84 \text{ MDL}$, raportul de suportabilitate va fi de 1,14%, ceea ce înseamnă că populația va avea capacitatea de a suporta creșterea tarifului în urma implementării noilor investiții în infrastructura propusă.

3 Aspecte instituționale

3.1 Cadrul juridic actual

Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr.121 din 04.05.2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr.1402-XV din 24.10.2002 privind serviciile publice de gospodărie comunală, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr.272-XIV din 10.02.1999 cu privire la apa potabilă, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr.845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.387 din 06.06.1994 cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.164 din 29.11.2004 privind Metodologia determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 218-223 din 03.12.2004.

3.2 Organizarea administrativ-teritorială

Organizarea administrativ-teritorială a localităților incluse în CPP: orașul Basarabeasca; satul Abaclia; satul Iordanovca, satul Sadaclia; satul Carabetovca.

3.3 Competența privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare

Serviciul public de alimentare cu apă (și de canalizare doar în orașul Basarabeasca) este înființat, organizat și gestionat sub conducerea, coordonarea, controlul și responsabilitatea autorităților publice locale, reprezentate de consiliile locale, ca autorități deliberative, și primării, ca autorități executive.

3.4 Gestiunea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare

Furnizarea/prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Basarabeasca este asigurată de 2 operatori: Î.M. "Apă-Canal" Basarabeasca și Î.M. "Acva-Basarabia". Cel din urmă operator, asigură doar alimentarea cu apă potabilă în zona căii ferate din oraș.

În satul Abaclia, serviciul de alimentare cu apă este gestionat de Întreprinderea Individuală „Grăjdianu Mariana” și Întreprinderea Individuală “Lupașco Sergiu”. Delegarea gestiunii a fost făcută prin contract de concesiune pentru o perioadă de 5 ani, începând cu februarie 2012.

Serviciul de alimentare cu apă în satul Iordanovca este asigurat de primărie din momentul înființării (2010), în regim de gestiune directă, existând în statele de personal un funcționar responsabil de acest serviciu.

S.R.L. "Făclia" furnizează serviciul de alimentare cu apă din satul Sadaclia, în baza unui contract de concesiune.

Nu se cunoaște despre existența/inexistența serviciului de alimentare cu apă din satul Carabetovca.

3.5 Dreptul de proprietate

Sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare a apelor uzate, constituind ansambluri tehnologice și funcționale integrate care acoperă întregul circuit tehnologic, de la captarea din sursă a apei brute până la evacuarea în emisari a apelor uzate epurate, sunt proprietatea unităților administrativ-teritoriale.

Sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, proprietatea unității administrativ-teritoriale Basarabeasca sunt deținute de Î.M. "Apă-Canal" Basarabeasca și Î.M. "Acva-Basarabia" (corespunzător zonei de furnizare/prestare a serviciului în localitate) în regim de gestiune economică.

În satele Abaclia și Sadaclia sistemele de alimentare cu apă sunt transmise în concesiune operatorului, constituind un drept accesoriu aceluia de gestiune a serviciului public.

Dreptul și obligația de administrare și exploatare a sistemelor de alimentare cu apă în satul Iordanovca constituie responsabilitatea autorității publice locale, serviciul fiind prestat în regim de gestiune directă.

În localitățile sus-menționate nu există sisteme de alimentare cu apă în proprietatea unor persoane fizice sau persoane juridice de drept privat.

3.6 Evaluarea potențialului de asociere/extindere a ariei de prestare a serviciilor¹

Autoritățile publice din unitățile administrativ-teritoriale Abaclia, Sadaclia și Iordanovca și-au arătat disponibilitatea pentru înființarea unui operator regional, căruia să-i delege gestiunea serviciului de alimentare cu apă din satele respective. Mai mult decât atât, primarul din Iordanovca și vice-primarul din Abaclia, și-au anunțat intenția de a deveni fondatorii operatorului regional. Însă, nici un reprezentant al autorităților publice menționate nu-și doresc să aibă în calitate de operator regional Î.M. "Apă-Canal" Basarabeasca, motivate pe lipsa capacității operaționale și manageriale ale acesteia.

Î.M. "Apă-Canal" Basarabeasca își dorește să devină operator regional, prin absorbția Î.M. "Acva-Basarabia", devenind unic operator al serviciului în orașul Basarabeasca, urmînd să-și extindă aria de prestare a serviciului către alte localități. Nu se cunoaște opinia autorității publice locale din orașul Basarabeasca pe marginea acestui subiect.

¹ De alimentare cu apă și de canalizare către alte unități administrativ-teritoriale

4 Aspecte financiare

4.1 Analiza Raportului de Profit și Pierderi

Veniturile entității Î.M. "Apă-Canal" Basarabeasca sunt generate din serviciile de alimentare cu apă, prestate consumatorilor în baza tarifelor aprobate de către Consiliul Local prezentate în tabelul 4-1.

Tabel 4-1: Evoluția tarifelor

Tariful pentru consumatori	2013 (MDL / 1 m ³)	2014 (MDL / 1 m ³)
Instituții Bugetare	70,00	70,00
Agenți Economici	70,00	70,00
Populația	9,00	9,00

Sursa: Î.M. "Apă-Canal" Basarabeasca

În urma datelor analizate constatăm că tarifele practicate sunt constante pe perioada analizată, însă nu sunt în totalitate bazate pe principiul cost acoperire.

Evoluția contului de profit și pierdere pentru perioada 2012-2014 este prezentată în tabelul 4-2.

Tabel 4-2: Raportul de Profit și Pierderi al Î.M. "Apă Canal" Basarabeasca

Raportul de Profit și Pierderi	C/R	2012 (MDL)	2013 (MDL)
Venituri din vânzări	010	2.269.137	2.460.885
Costul vânzărilor	020	2.058.825	2.308.337
Profit brut (pierdere globală)	030	2.058.825	152.548
Alte venituri operaționale	040	7.876	997
Cheltuieli comerciale	050		
Cheltuieli generale și administrative	060	501.049	715.921
Alte cheltuieli operaționale	070	78.818	18.494
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	080	-361.679	-580.870
Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	090		
Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	100	3.779.630	
Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	110	3.417.951	-580.870
Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	120		
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune până la impozitare	130	3.417.951	-580.870
Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	140		
Profit net (pierdere netă)	150	3.417.951	-580.870

Sursa: Î.M. "Apă-Canal" Basarabeasca

Datele analizate prezintă o situație nefavorabilă generată din activitatea operațională atât în anul 2012 cât și în anul 2013, pierderile constituind 361,7 mii MDL și, respectiv 580,9 mii MDL. Ritmul de creștere a pierderilor în anul 2013 constituie circa 60,0% ceea ce prezintă un risc operațional considerabil. Totodată menționăm că Operatorul înregistrează optimizări la costurile operaționale în perioada 2013. Profitul net denotă o

situație neprofitabilă a activității în anul 2013, ceea ce presupune un risc financiar și nu contribuie la creșterea rezervelor întreprinderii.

4.2 Analiza Bilanțului contabil

În urma datelor analizate din Bilanțului contabil al Operatorului, care este prezentat în tabelul 4-3, constatăm că patrimoniul întreprinderii este în descreștere.

Tabel 4-3: Bilanțul contabil al Î.M. "Apă Canal" Basarabeasca

Bilanțul contabil	C/R	2012 (MDL)	2013 (MDL)
ACTIV			
ACTIVE PE TERMEN LUNG			
Active materiale in curs de execuție	040	247.199	247.199
Mijloace fixe	060	11.963.507	11.990.432
Uzura si epuizarea activelor materiale pe termen lung	080	-6.907.113	-7.115.949
Valoarea de bilanț a activelor materiale pe termen lung	090	5.303.593	5.121.682
Total Active Pe Termen Lung	180	5.303.593	5.121.682
ACTIVE CURENTE			
Stocuri de mărfuri și materiale			
Materiale	190	67.103	71.160
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	210	6.123	7.040
Stocuri de mărfuri și materiale	250	73.226	78.200
Creanțe aferente facturilor comerciale	260	230.888	186.387
Creanțe ale personalului	320	2.113	3.724
Alte creanțe pe termen scurt	340	434.659	327.299
Creanțe pe termen scurt	350	667.660	517.410
Mijloace bănești			
Casa	400	12	32
Cont de decontare	410	1.698	7.799
Mijloace bănești	440	1.710	7.831
Alte active curente	450	16.672	16.672
Total Active Curente	460	759.268	620.113
TOTAL GENERAL - ACTIV	470	6.062.861	5.741.795
PASIV			
CAPITAL PROPRIU			
Capital statutar și suplimentar			
Capital statutar	480	1.390.96	1.390.960
Capital statutar și suplimentar	520	1.390.96	1.390.960
Alte rezerve	550	871.434	871.434
Rezerve	560	871.434	871.434
Corectarea ale rezultatelor perioadelor precedente	570	750.461	-900
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	580	-2.191.699	1.976.713
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	590	3.417.951	-580.870
Profit nerepartizat (pierdere neacoperită)	610	-1.976.713	-1.394.943
Total Capital Propriu	650	4.239.107	3.657.337
DATORII PE TERMEN LUNG			
Datorii pe termen lung calculate			
Finanțări și încasări cu destinație specială	720	137.640	167.640
Datorii pe termen lung calculate	760	137.640	167.640

Bilanțul contabil	C/R	2012 (MDL)	2013 (MDL)
Total Datorii Pe Termen Lung	770	137.640	167.640
DATORII PE TERMEN SCURT			
Credite bancare pe termen scurt	780	62.891	174.000
Datorii comerciale pe termen scurt			
Datorii privind facturile comerciale	830	160.306	294.235
Datorii comerciale pe termen scurt	860	160.306	294.235
Datorii privind retribuirea muncii	870	274.406	219.887
Datorii privind asigurările	890	1.050.100	1.225.284
Datorii privind decontările cu bugetul	900	138.411	3.412
Datorii pe termen scurt calculate	960	1.462.917	1.448.583
Total Datorii Pe Termen Scurt	970	1.686.114	1.916.818
TOTAL GENERAL - PASIV	980	6.062.861	5.741.795

Sursa: Î.M. "Apă-Canal" Basarabasca

- Activele Operatorului s-au micșorat în perioada anului 2013 cu 321,0 mii MDL datorită reducerii activelor curente cu 139,0 mii MDL și al activelor pe termen lung cu 181,9 mii MDL față de perioada anului 2012. Activele pe termen lung constituie circa 89,2% din total activ în anul 2013 și 87,5% în anul 2012, observând o creștere de 1,7% în mărimi relative;
- Pe partea de pasive se observă că Operatorul se finanțează preponderent din capital propriu, în structura căruia observăm o tendință de descreștere datorită pierderilor generate de către întreprindere. Totodată întreprinderea este angajată într-un contract de împrumut, soldul constituind 174,0 mii MDL în anul 2013. Ponderea datoriilor pe termen scurt reprezintă circa 35,0% din total pasiv. Ponderea considerabilă o constituie datoriile pe termen scurt, menționând că Operatorul își onorează obligațiunile la termen față de creditori, însă crește riscul acestor datorii.

4.3 Investiții

Operatorul a beneficiat de investiții finanțate din surse externe (vezi tabelul 4-4).

Tabel 4-4: Investiții

Investiții	Sursa	Perioada	Suma (MDL)
Total			1.395.000
Renovarea stației de epurare și a colectorului 800 m	FEN	2010	1.395.000

Sursa: Î.M. "Apă-Canal" Basarabasca; Fondul Ecologic Național al Ministerului Mediului

Entitatea a obținut investiții în anul 2010 de la Fondul național de investiții în mărime de 1,395 mii MDL.

4.4 Indicatori financiari

În baza datelor colectate de la Operator s-a calculat o serie de indicatori referitor la situația financiară (vezi tabelul 4-5).

Tabel 4-5: Indicatorsi financiari

Nr	Indicatori financiari	2012	2013
1	Rata de lichiditate curenta	0,45	0,32
2	ROE, %	80,6	-15,9
3	ROA, %	56,4	-10,1
4	Profitabilitatea operațională, %	-15,9	-23,6
5	Rata de acoperire a serviciului datoriei	0,70	0,64
6	Ponderea capitalului propriu	0,30	0,36
7	Perioada de rotație a stocurilor, zile	13	12
8	Perioada de colectare a creanțelor, zile	107	88
9	Perioada de plată a furnizorilor, zile	28	72

Sursa: GIZ/MSPL

- Indicatorii de rentabilitate (2,3,4) indica valori oscilante, dar în general negative și defavorabile datorită rezultatelor financiare negative din activitatea operațională și economico-financiară, generate de către Operator în perioada analizată. Valorile negative denotă faptul că Operatorul își acoperă parțial costurile curente;
- Indicatorii de îndatorare (5,6) arată o pondere de datorie în creștere, promovând o politică de autofinanțare pe termen scurt în descreștere și reducerea rezervelor întreprinderii;
- Indicatorul de lichiditate (1) denotă că situația capacității de plată pe termen scurt este una stabilă, însă, totuși Operatorul dispune de flux de numerar redus, datorită capitalului împrumutat și obligațiunile financiare către plată;
- Capacitatea de a colecta creanțele denotă o reducere a perioadei de colectare de la 107 de zile în 2012 la 88 zile în 2013, iar plata furnizorilor denotă o tendință de creștere de la 28 zile la 72 de zile, ceea ce presupune tendințe de reducere a gradului de eficiență a exploatării activelor curente.

5 Aspecte tehnice

5.1 Sistemul de alimentare cu apă. Situația actuală

5.1.1 Situația actuală în orașul Basarabeasca

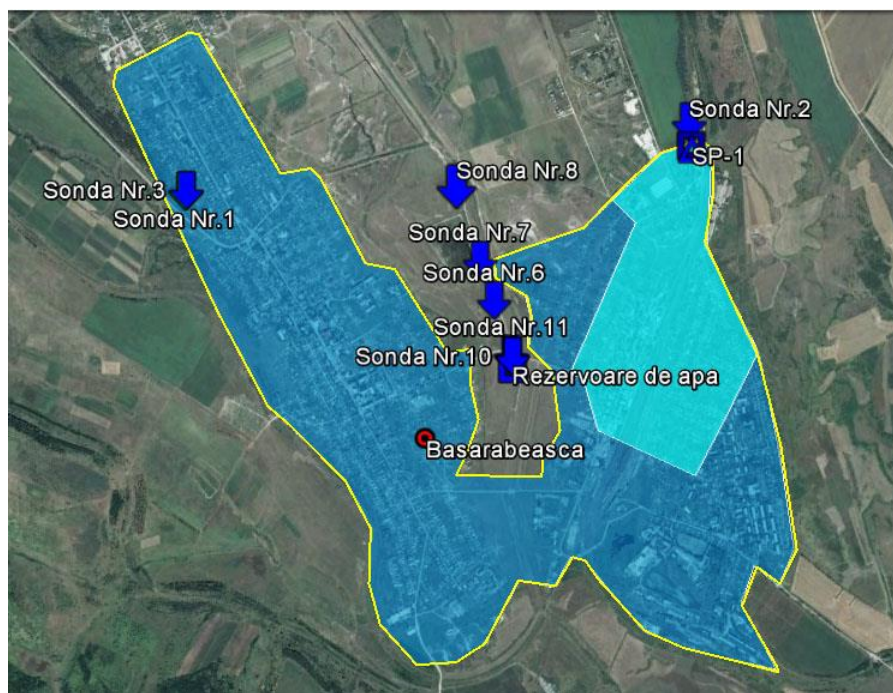
Captarea apei în orașul Basarabeasca se constituie din treisprezece (13) sonde de adâncime, dintre care numai opt (8) sonde sunt în operare.

Conform informațiilor obținute, calitatea apei din sonde nu corespunde standardelor în vigoare în Republica Moldova.

Rețeaua de distribuție a apei din orașul Basarabeasca este împărțită în două (2) zone de presiune. Apa de la șapte (7) sonde de adâncime pentru zona 1 de presiune se înmagazinează în două (2) rezervoare subterane de apă cu volumul 250 m³ fiecare, montate pe teritoriul stației de pompare SP2 și ulterior este pompată în rețeaua de distribuție a apei. Apa de la o (1) sondă de adâncime pentru zona 2 de presiune se înmagazinează într-un (1) rezervor subteran de apă montat pe teritoriul stației de pompare SP1 și ulterior este distribuită în rețeaua de distribuție a apei.

Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în orașul Basarabeasca sunt prezentate în figura 5-1.

Figura 5-1: Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în orașul Basarabeasca

- Sistemul de alimentare cu apă existent, Zona I
- Sistemul de alimentare cu apă existent, Zona II

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

Orașul Basarabeasca este asigurat cu apă pe parcursul a 24 ore/zi. Cca. 11.000 de locuitori din 11.800 sunt conectați la sistemul de alimentare cu apă. Lungimea totală a rețelelor de distribuție a apei este de 58.100 m.

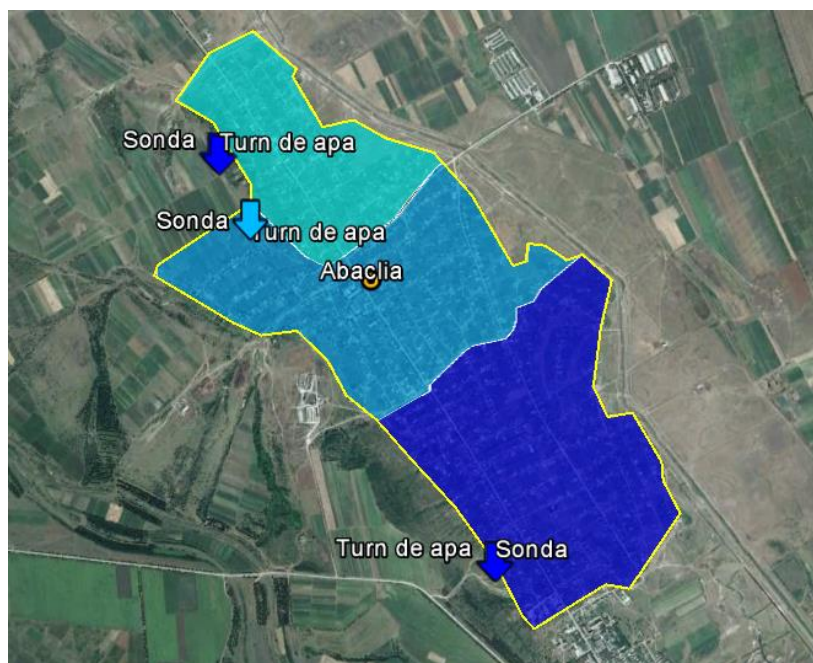
5.1.2 Situația actuală în satul Abaclia

Captarea apei în satul Abaclia se constituie din trei (3) sonde de adâncime în operare. Conform informațiilor obținute, calitatea apei din sonde corespunde standardelor în vigoare în Republica Moldova.

Rețeaua de distribuție a apei din satul Abaclia este împărțită în trei (3) zone de presiune. Apa de la o (1) sondă de adâncime pentru zona 1 de presiune se înmagazinează într-un (1) castel de apă cu volumul cuvei 50 m³ și ulterior este distribuită gravitațional în rețeaua de distribuție a apei. Apa de la o (1) sondă de adâncime pentru zona 2 de presiune se înmagazinează într-un (1) castel de apă cu volumul cuvei 50 m³ și ulterior este distribuită gravitațional în rețeaua de distribuție a apei. Apa de la o (1) sondă de adâncime pentru zona 3 de presiune se înmagazinează într-un (1) castel de apă cu volumul cuvei 50 m³ și ulterior este distribuită gravitațional în rețeaua de distribuție a apei.

Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Abaclia sunt prezentate în figura 5-2.

Figura 5-2: Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Abaclia

- Sistemul de alimentare cu apă existent, Zona 1
- Sistemul de alimentare cu apă existent, Zona 2
- Sistemul de alimentare cu apă existent, Zona 3

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

Rețeaua de distribuție a apei constă din conducte de oțel și polietilenă cu diametrele de la 25 mm pînă la 100 mm. Lungimea totală a rețelelor de distribuție a apei este de cca. 34.650 m.

Satul Abaclia este asigurat cu apă pe parcursul a 24 ore/zi. Cca. 4.612 de locuitori din 5.436 sunt conectați la sistemul de alimentare cu apă.

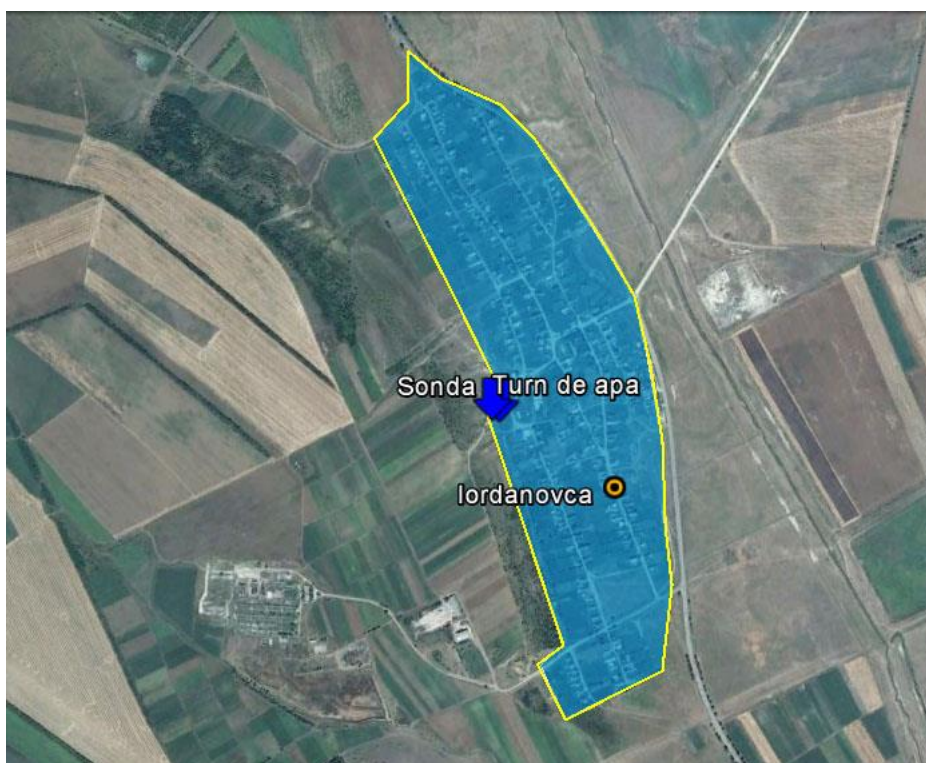
5.1.3 Situația actuală în satul Iordanovca

Captarea apei în satul Iordanovca constituie dintr-o (1) sondă de adâncime în operare. Conform informațiilor obținute, calitatea apei din sondă corespunde standardelor în vigoare în Republica Moldova.

Apa de la sonda de adâncime se înmagazinează într-un (1) castel de apă și ulterior este distribuită gravitațional în rețeaua de distribuție a apei.

Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Iordanovca sunt prezentate în figura 5-3.

Figura 5-3: Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Iordanovca

 - Sistemul de alimentare cu apă existent

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

Lungimea totală a rețelelor de distribuție a apei este de 8.000 m.

Satul Iordanovca este asigurat cu apă pe parcursul a 24 ore/zi. Cca. 734 de locuitori din 950 sunt conectați la sistemul de alimentare cu apă.

5.1.4 Situația actuală în satul Sadaclia

Captarea apei în satul Sadaclia constituie din trei (3) sonde de adâncime în operare.

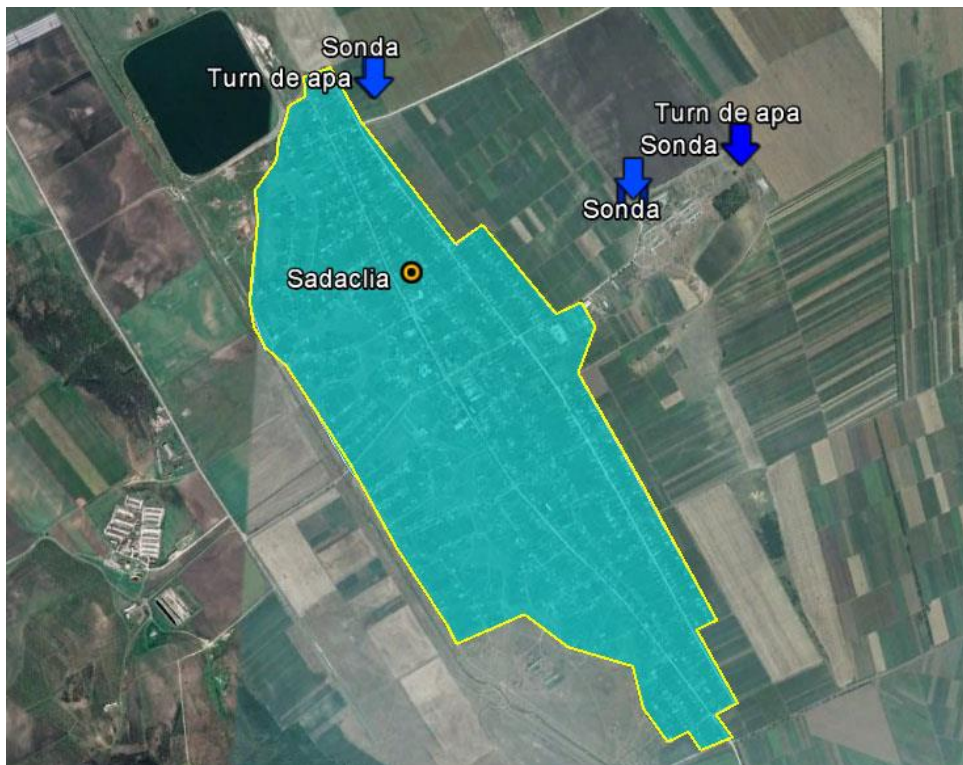
Conform informațiilor obținute, calitatea apei din sonde corespunde standardelor în vigoare în Republica Moldova.

Apa de la două (2) sonde de adâncime se înmagazinează în două (2) castele de apă și ulterior este distribuită gravitațional în rețeaua de distribuție a apei. Apa de la o (1)

sondă de adâncime se înmagazinează în două (2) rezervoare subterane de apă cu volumul de 30 m³ fiecare și ulterior alimentează cu apă zona industrială.

Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Sadaclia sunt prezentate în figura 5-4.

Figura 5-4: Limitele estimative ale zonelor de alimentare cu apă în satul Sadaclia

 - Sistemul de alimentare cu apă existent

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

Lungimea totală a rețelelor de distribuție a apei este de 42.000 m.

Satul Sadaclia este asigurat cu apă pe parcursul a 24 ore/zi. Cca. 4.000 de locuitori din 4.400 sunt conectați la sistemul de alimentare cu apă.

5.1.5 Situația actuală în satul Carabetovca

APL Carabetovca nu a fost prezentă în cadrul vizitei în teren a experților MSPL.

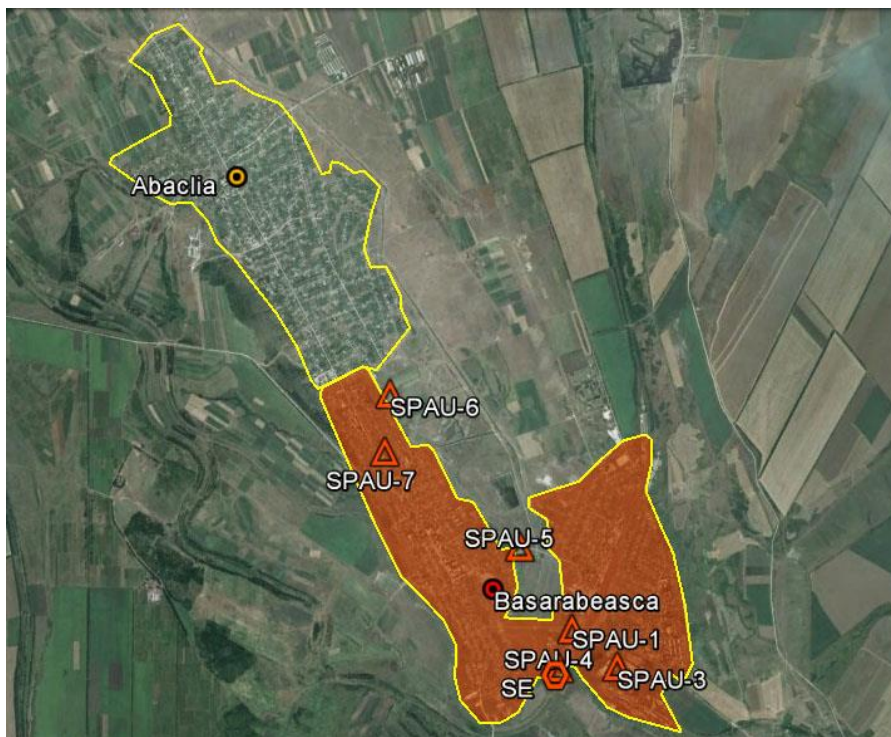
5.2 Sistemul de canalizare. Situația actuală.

5.2.1 Situația actuală în orașul Basarabeasca

Sistemul de canalizare în orașul Basarabeasca include șapte (7) stații de pompare a apelor uzate, rețeaua de canalizare gravitațională, rețeaua de canalizare sub presiune și stația de epurare a apelor uzate. Procesul de epurare a apelor uzate include treapta mecanică și treapta biologică.

Limitele estimative ale zonelor de canalizare în orașul Basarabeasca sunt prezentate în figura 5-5.

Figura 5-5: Limitele estimative ale zonelor de canalizare în orașul Basarabeasca

 - Sistemul de canalizare existent

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

5.2.2 Situația actuală în satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia

În satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia nu există sistem de canalizare centralizat.

5.3 Rezultatele obținute pentru Conceptul de Proiect Posibil propus

Fișa Concept de Proiect Posibil privind îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Basarabeasca și satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia – vezi Anexa 1.

Conceptul de Proiect Posibil prevede îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în orașul Basarabeasca și satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia, și anume:

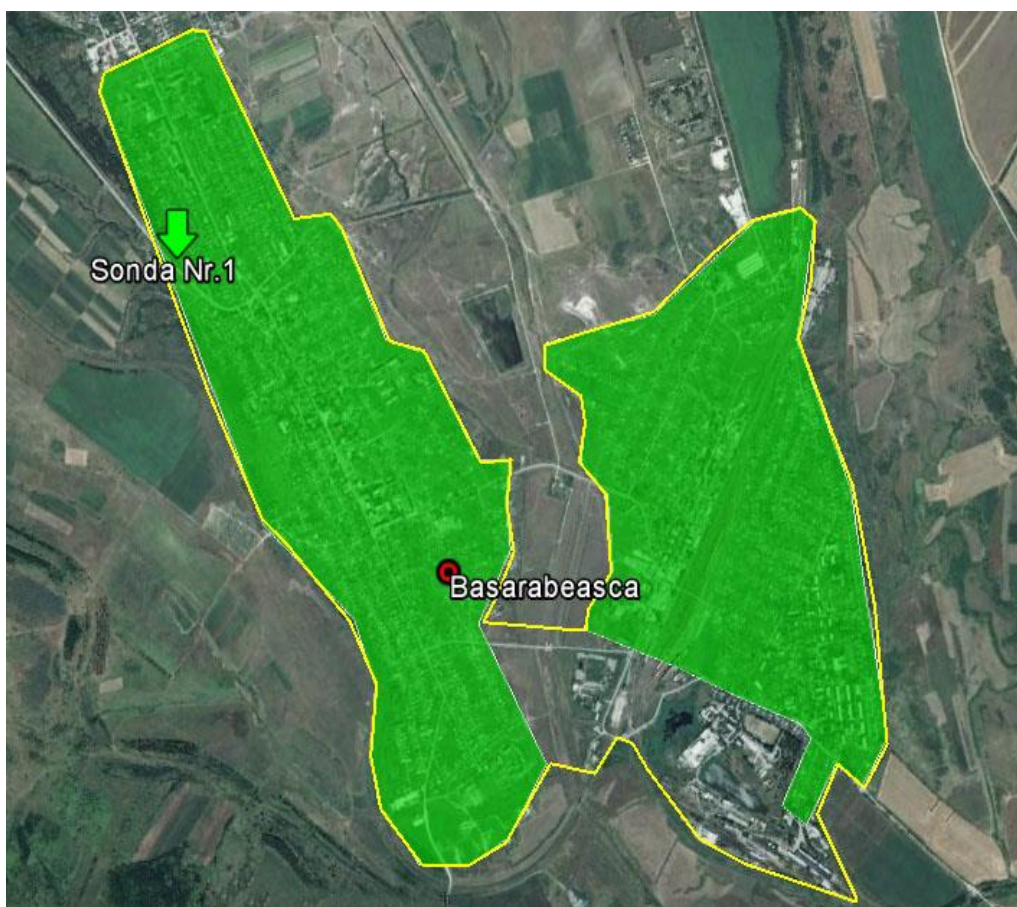
- Reabilitarea rețelelor de distribuție a apei în orașul Basarabeasca – 24.800 m;
- Reabilitarea sondei de adâncime în orașul Basarabeasca – 1 buc.;
- Reabilitarea rețelelor de canalizare în orașul Basarabeasca – 12.000 m;
- Extinderea rețelelor de canalizare în orașul Basarabeasca – 10.000 m;
- Reabilitarea stațiilor de pompare a apelor uzate din or. Basarabeasca – 7 buc.;
- Lucrări de construcții-montaj a rețelelor de canalizare în satul Abaclia – 7.400 m;
- Construcția stațiilor de pompare a apelor uzate în satul Abaclia – 6 buc.;
- Lucrări de construcții-montaj a rețelelor de canalizare în s. Iordanovca – 8.000 m;
- Construcția stațiilor de pompare a apelor uzate în satul Iordanovca – 3 buc.;
- Construcția stației de epurare a apelor uzate din satul Iordanovca – 1 buc.;

- Lucrări de construcții-montaj a rețelelor de canalizare în s. Sadaclia – 30.000 m;
- Construcția stațiilor de pompare a apelor uzate în satul Sadaclia – 8 buc.;
- Construcția stației de epurare a apelor uzate din satul Sadaclia – 1 buc.

Limita estimativă a sistemului de alimentare cu apă propus în Conceptul de Proiect Posibil sunt prezentate în figura 5-6.

Limitile estimative ale sistemului de canalizare propus în Conceptul de Proiect Posibil sunt prezentate în figura 5-7, figura 5-8 și figura 5-9.

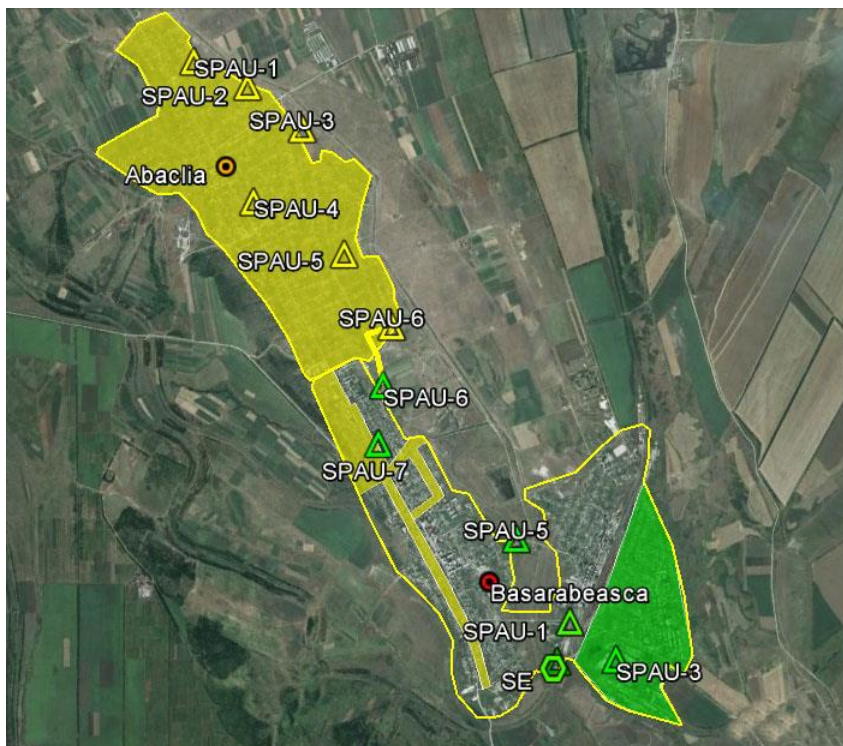
Figura 5-6: Limita estimativă a sistemului de alimentare cu apă propus în CPP

 - Sistemul de alimentare cu apă propus spre reabilitare

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

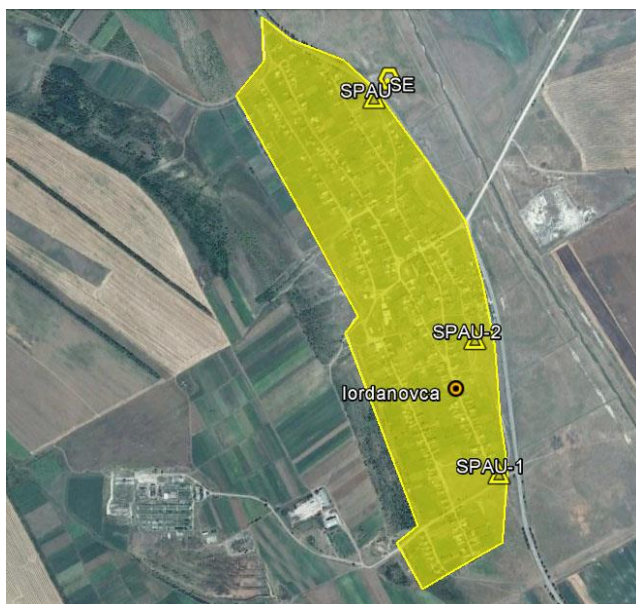
Figura 5-7: Limitele estimative ale sistemului de canalizare propus în CPP

- Sistemul de canalizare propus spre reabilitare
- Sistemul de canalizare propus spre extindere

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

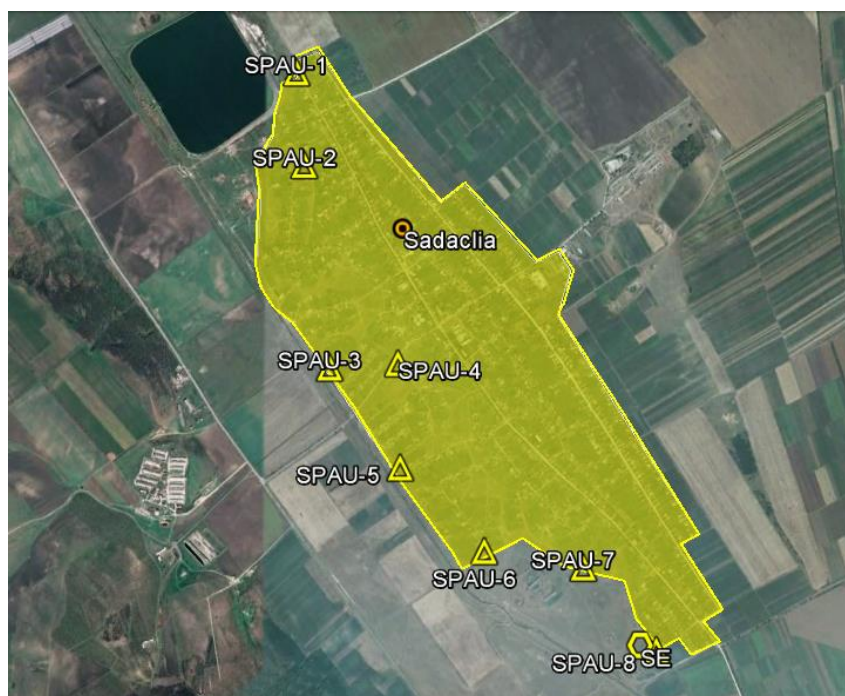
Figura 5-8: Limitele estimative ale sistemului de canalizare propus în CPP

- Sistemul de canalizare propus spre extindere

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

Figura 5-9: Limitele estimative ale sistemului de canalizare propus în CPP

- Sistemul de canalizare propus spre extindere

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

5.4 Estimarea investițiilor și a numărului de beneficiari

Estimarea investițiilor capitale necesare pentru îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în orașul Basarabeasca și satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia propus în Conceptul de Proiect Posibil – vezi tabelul 5-1.

Estimarea investițiilor capitale necesare a fost efectuată cu o marjă de aproximativ 50% pentru orașul Basarabeasca și conform devizului general de cheltuieli atașat proiectului tehnic pentru satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia.

Analiza și estimarea Conceptului de Proiect Posibil în urma colectării datelor din teren – vezi Anexa 2.

Tabel 5-1: Estimarea investițiilor capitale necesare pentru Conceptul de Proiect Posibil

Denumirea lucrărilor	Nr. de beneficiari	Cantitatea/unit. de măsură	Preț Eur unitate	Preț Eur TOTAL (inclusiv TVA)
Orașul Basarabeasca				
Reabilitarea rețelelor de distribuție a apei	11.800	24.800 m	35	868.000
Reabilitarea sondei de adâncime	11.800	1 buc.	120.000	120.000
Reabilitarea rețelelor de canalizare	3.100	12.000 m	72,5	870.000
Extinderea rețelelor de canalizare	808	10.000 m	150	1.500.000
Reabilitarea stației de pompare a apelor uzate	11.800	7 buc.	30.000	210.000
Total				3.568.000

Satul Abaclia				
Lucrări de construcții-montaj a rețelelor de canalizare	5.436	7.400 m		716.000
Construcția stațiilor de pompare a apelor uzate		6 buc.		
Total				716.000
Satul Iordanovca				
Lucrări de construcții-montaj a rețelelor de canalizare	950	8.000 m	72	576.000
Construcția stației de epurare a apelor uzate	950	1 buc.	27.000	27.000
Construcția stațiilor de pompare a apelor uzate	950	3 buc.	26.000	78.000
Total				681.000
Satul Sadaclia				
Lucrări de construcții-montaj a rețelelor de canalizare	4.400	30.000 m		1.264.133
Construcția stației de epurare a apelor uzate		1 buc.		
Construcția stațiilor de pompare a apelor uzate		8 buc.		
Total				1.264.133
TOTAL CPP				6.229.133

Sursa: <https://www.google.com/earth/>; GIZ/MSPL

Notă: Valoarea totală include:

- Servicii cu privire la elaborarea documentației de proiect;
- Lucrări construcție-montaj;
- Servicii de consultanță – 1,5%;
- Organizarea șantierului – 2,5%;
- Alte cheltuieli sau neprevăzute – 10%.

6 Aspecte de mediu

Este important ca proiectarea și construcția sistemelor de apă să se facă în conformitate cu legislația națională de mediu și cea a Uniunii Europene, din acest motiv trebuie să se determine dacă o analiză completă a impactului de mediu este necesară. Practicile de succes ne arată, că cel mai bine este ca analiza de mediu să se execute pentru fiecare proiect de investiții și că este unul dintre cele mai importante aspecte ale procesului de selectare și de aprobare pentru implementare.

În sectorul de apă și canalizare există aspecte specifice care permit compararea între investiții.

În cazul sistemelor de apă putem avea:

Impact pozitiv: reducerea riscurilor de îmbolnăvire pentru populație;

Impact negativ: epuizarea surselor de apă de suprafață (cu impact asupra consumatorilor din aval) și a ecosistemelor acvatice, cu impact asupra nivelului pânzei de apă freatică, cu consecințe asupra biotopului, asupra zonelor umede, asupra agriculturii și pisciculturii.

Investițiile în canalizare, epurare și deversare a apelor uzate pot avea:

Impact pozitiv: reducerea riscului de îmbolnăvire a populației și de contaminare a mediului prin colectarea apelor uzate și epurarea acestora;

Impact negativ: se referă la poluarea cursurilor de apă în cazul în care apele uzate nu sunt suficient epurate (scurgere masivă a poluanților în cursurile de apă și respectiv, impact asupra biosferei acvatice și a consumatorilor aflați în aval în caz de epurare neadecvată), impact asupra solului și subsolului (poluarea solului și a pânzei de apă freatică din cauza scurgerilor de ape uzate din rețea și/sau fose septice).

În cazul nostru, atenție specială trebuie acordată proiectelor de reabilitare și de extindere a sistemelor de canalizare, componentele de epurare și deversare care trebuie construite, întreținute și exploatate în așa mod, încât impactul de mediu să fie pozitiv, avînd în vedere riscul potențial ce îl reprezintă asupra sănătății populației și asupra mediului înconjurător.

La această fază, activitățile de mediu propuse se rezumă la verificarea consecințelor de mediu contra listei reproduse mai jos. Concluziile sunt prezentate în secțiunile de la sfîrșitul tabelului 6-1.

Tabel 6-1: Aspecte de mediu

Condițiile specifice de mediu:	Raionul Basarabeasca este amplasat în sudul Republicii Moldova, la frontiera cu Ucraina. Relieful este format din dealuri domoale, cu altitudinea maximă de 210-230m. Clima este de tip continental, temperată. Raionul Basarabeasca se află în bazinul râului Cogalnic.		
A. Lista efectelor asupra mediu (Da, Posibil, Nu, Benefic):			
Solul	<ul style="list-style-type: none"> • Nivelare, săpare sau excavare în metri cubi sau hectare; • Pericole geologice (căderi, alunecări, lichefierii, umpluturi necontrolate, etc.); • Contaminarea locală a solului și a pânzei de apă freatică; • Depozitarea în exces a molozului, inclusiv prin îngropare (metri cubi sau tone); • Pierdere de teren agricol. 	Da	Volum 152.560 m ³ (Tranșeul de instalare a conductei s-a considerat a fi de 0,8 m lățime, 1,5/2,5 m adîncime pentru apă și canalizare, respectiv)

Agricultura	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul folosirii semintelor și îngrășămintelor; • Impactul procesului de exploatare asupra sănătății omului și mediului înconjurător; • Alte tipuri de impact. 	Nu	Nu se aplică
Industria	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul scurgerilor și deversărilor; • Impactul asupra intensificării și extinderii activității industriale asupra agriculturii; • Alte tipuri de impact. 	Nu	Nu se aplică
Calitatea aerului	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea substanțială a emisiilor de poluanți în aer la fața locului (construcție / exploatare); • Încălcarea emisiilor de poluanți atmosferici sau a standardelor privind emiterea gazelor în atmosferă; • Creșterea substanțială a traficului rutier în timpul construcției sau a exploatării; • Demolarea construcțiilor sau folosirea explozivilor; • Creșterea substanțială a mirosurilor neplăcute în timpul construcției sau a exploatării; • Modificarea substanțială a microclimatului. 	Nu	Nu se aplică
Sursele de apă și calitatea acestora	<ul style="list-style-type: none"> • Proximitate râu, pârâu sau lac la 30 de metri de construcție; • Extragerile sau deversări din/în ape de suprafață sau subterane; • Excavarea de pietriș or deversarea materialelor de umplură în râu, pârâu sau lac; • Depozitarea în cantități mari a combustibililor sau lichidelor periculoase. 	Benefic	Reabilitarea conductelor de apă și canalizare va reduce scurgerile, eroziunea solului și contaminarea apelor de suprafață. Extinderea sistemului de canalizare are un efect benefic asupra apelor de suprafață deoarece va reduce numărul de latrine.
Resurse culturale	<ul style="list-style-type: none"> • Proximitatea resurselor istorice, preistorice sau paleontologice la 30 de metri de construcție; • Proximitatea unor locașuri sau amplasamente de însemnătate culturală sau etnică. 	Nu	Nu se aplică
Resurse biologice	<ul style="list-style-type: none"> • Distrugerea vegetației în zonele umede sau în lunca râurilor, în hectare; • Utilizarea pesticidelor, otrăvurilor pentru rozătoare, insecticide, ierbicide, în hectare; • Construirea în sau în apropierea rezervațiilor naturale. 	Nu	Nu se aplică
Planificarea și utilizarea teritoriului	<ul style="list-style-type: none"> • Conflict potențial cu proprietarii terenurilor din jur; • Non-conformitate cu codurile existente, cu planurile, autorizațiile sau elementele de proiect tehnic; • Construirea în parcuri naționale sau în zone recreative; • Utilizarea unor surse de lumină sau suprafețe reflectorizante deranjante; • Relocarea a mai mult de 10 persoane pentru o perioadă mai mare de 6 luni; • Întreruperea serviciilor publice/municipale pentru mai mult de 10 persoane pentru o perioadă mai 	Nu	Nu se aplică

	<p>mare de 6 luni;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pierderi substanțiale sau utilizarea ineficientă a resurselor minerale sau nerenovabil; • Creșterea nivelului de zgomot cu mai mult de 5 decibeli pentru o perioadă mai mare de 3 luni. 		
Traficul și circulația rutieră	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea traficului rutier cu peste 20% sau congestiunea substanțială a traficului rutier; • Elemente proiectate care sunt periculoase ori prezintă riscuri de siguranță; • Acces inadecvat pentru situații de urgență, pentru o masă mare de oameni sau pentru trafic rutier 	Da	Excavarea în mediu urban și rural va cauza întreruperi ale traficului rutier. Accesul vehiculelor de urgență va fi menținut.
Pericole	<ul style="list-style-type: none"> • Creștere substanțială a riscului de incendiu, explozie sau deversare de substanțe chimice periculoase; • Utilizarea unor volume mari de material periculoase sau combustibili depozitate în situ pentru perioade mai mari de 3 luni; • Crearea sau contribuirea la generarea de riscuri substanțiale pentru sănătatea umană. 	Nu	Nu se aplică
Altele (care nu sunt incluse în rubricile de mai sus)	<ul style="list-style-type: none"> • Impact negativ substanțial asupra mediului; • Impact negativ; • Impact minim. 	Nu	Nu se aplică
B. Elemente sociale și de gen specifice (inclusiv nr. de grădinițe, școli, etc.)			
Ca rezultat al implementării Conceptului de Proiect Posibil vor beneficia de servicii îmbunătățite de alimentare cu apă și canalizare: opt (8) școli, zece (10) grădinițe de copii și trei (3) spitale (vezi Anexa 2).			
C. Cerințele privind Analiza Impactului de Mediu conform legislației R.M.			
În baza analizei preliminare, se poate concluziona că proiectul propus nu necesită o analiză a impactului de mediu. La elaborarea proiectului detaliat se va pregăti documentația de proiect necesară pentru Expertiza Ecologică de Stat.			
D. Cerințele operaționale ale Băncii Mondiale			
Categorii C - proiectul are un impact minim asupra mediului.			
E. Cerințele directivelor europene			
Directiva nr.91/271/EEC privind epurarea apelor uzate urbane Directiva 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman			
F. Necesitatea consultărilor publice și informarea publicului			
Audierile publice nu sunt necesare, dar campaniile de informare sunt recomandate în așa fel încât populația să fie pregătită să accepte inconveniențele generate de excavarea necesară la montajul conductelor. O campanie bună de informare se va concentra pe beneficiile ce vor rezulta din extinderea serviciilor și va sublinia necesitatea de a plăti pentru aceste servicii pentru a le asigura durabilitatea.			

Sursa: GIZ/MSPL

7 Concluzii

Scopul și obiectivele Conceptului de Proiect Posibil sunt bine definite.

În prezent, în orașul Basarabeasca, sistemul de alimentare cu apă existent are un grad avansat de uzură. Prin urmare, este nevoie de a reabilita sistemul dat pentru a reduce pierderile de apă și costurile de operare, pentru a asigura cu servicii timp de 24 ore pentru 11.800 consumatori.

Sistemul de canalizare existent în orașul Basarabeasca are un grad avansat de uzură. Prin urmare, este nevoie de a reabilita sistemul dat pentru a reduce scurgerile de apă uzată ce au impact negativ asupra bazinului freatic pentru 3.100 consumatori. De asemenea, sistemul de canalizare existent nu acoperă cu servicii toată localitatea, prin urmare este nevoie de a extinde rețelele de canalizare pentru 808 consumatori.

În satele Abaclia, Iordanovca și Sadaclia din cauza lipsei sistemului de canalizare centralizat, este necesar de a construi sistemul dat pentru 5.436 consumatori (satul Abaclia), 950 consumatori (satul Iordanovca) și 4.400 consumatori (satul Sadaclia).

Organizarea și gestionarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în localitățile sus-menționate de către operatorul regional, presupune următoarele acțiuni:

- Decizia autorităților deliberative ale unităților administrative-teritoriale implicate, în sensul delegării serviciului către un operator regional. În acest sens, autoritățile locale ar trebui să decidă asupra formei de gestiune a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, fie prin gestiunea directă sau operatori locali, fie prin gestiunea de către un operator regional;
- Înființarea unui operator regional(în cazul în care autoritatea publică locală decide în favoarea operatorului regional). Autoritățile publice fondatoare urmează să opteze pentru una din următoarele forme de organizare-juridică:
 - Societate comercială al cărei fondatori sunt toate localitățile care delegă managementul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare; recomandabil – societatea pe acțiuni;
 - Întreprindere municipală cu doi sau mai mulți fondatori, reprezentând localitățile care delegă managementul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare.
- Delegarea gestiunii serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare. În cadrul acestui proces este de recomandat ca negocierea să fie unitară și să se semneze un singur contract de delegare a gestiunii, contractul având clauze și anexe specifice pentru fiecare unitate administrativ-teritorială.

În urma analizei efectuate constatăm o situație financiară neprofitabilă a operatorului și o capacitate de plată adecvată pe termen scurt. Există rezerve de reducere a riscului financiar și îmbunătățirea situației financiare în urma realizării integrale a proiectelor investiționale și a promovării unei strategii de tarifare eficiente, precum și clarificarea ariei de prestare a serviciului.

Situația financiară a operatorului și concluziile s-au făcut în măsura în care informațiile au fost disponibile. Pentru concluzii mai pertinente este necesară o analiză mai profundă.

8 Bibliografie

- Programul Regional Sectorial de Alimentare cu Apă și de Canalizare pentru Regiunile de Dezvoltare Nord, Centru și Sud, elaborat în cadrul proiectului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale" implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), anul 2014;
- Fișele și Chestionarele Conceptelor de Proiecte Posibile (CPP) completate de către autoritățile publice locale, precum și prestatorii serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare – partenerii proiectului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale", anul 2014;
- Studiul de Fezabilitate pentru Raionul Cahul, elaborat în cadrul proiectului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale", anul 2014;
- Studiul de Fezabilitate pentru Agregarea/Regionalizarea Serviciilor de Alimentare cu Apă pentru clusterul "Pruț" raionul Rîșcani cu opțiuni pentru serviciile de canalizare, elaborat în cadrul proiectului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale", anul 2013;
- Studiile de fezabilitate pentru al doilea proiect de apă și canalizare destinat orașelor mici din Republica Moldova, elaborat de SWECO International AB, anul 2007;
- Analiza-diagnostic a 11 întreprinderilor municipale, elaborat în cadrul Proiectului USAID de Susținere a Autorităților Locale din Moldova, anul 2013;
- Datele Biroului Național de Statistică, <http://www.statistica.md/>;
- Lista localităților Republicii Moldova, <http://localitati.casata.md/>;
- Fondurile datelor geospațiale <http://geoportal.md/> și <https://www.google.com/earth/>;
- Datele Asociației "Moldova Apă-Canal" www.amac.md.
- Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr.121 din 04.05.2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr.1402-XV din 24.10.2002 privind serviciile publice de gospodărie comunală, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr.272-XIV din 10.02.1999 cu privire la apa potabilă, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr.845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi, cu modificările și completările ulterioare.
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.387 din 06.06.1994 cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale, cu modificările și completările ulterioare.
- Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.164 din 29.11.2004 privind Metodologia determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru

serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 218-223 din 03.12.2004.

- Legea Nr.86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Anexe

Anexa 1	Fișa Conceptului de Proiect Posibil
Anexa 2	Analiza și estimarea Conceptului de Proiect Posibil

Anexa 1

Fișa Conceptului de Proiect Posibil

Anexa 1: Conceptul de Proiect Posibil (CPP) - Fișa preliminară

1. Numele Conceptului de Proiect Posibil	Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Basarabeasca prin regionalizare continuă
2. Proprietarul principal al CPP (persoana de contact: nume, poziție, detalii de contact):	
3. Acoperirea geografică a conceptului (regiune, raion, alte localități acoperite de proiect):	Regiunea SUD, Raionul Basarabeasca: Orașul Basarabeasca
4. Descrierea succintă a conceptului integrat (de la captare apă până la epurarea apelor uzate: aprox. 5-7 propoziții):	<p>Conceptul prevede prestarea serviciilor de calitate prin asigurarea cu apă și canalizare a populației din orașul Basarabeasca.</p> <p>Se prevede ca rețelele de alimentare cu apă din or. Basarabeasca existente 58,1 km să fie reabilitate (la moment sînt uzate tehnic în volum de 82%), să fie construite 40,3 km de rețele noi cu conectarea lor la sistemul central existent, pentru acoperirea întregii populației orașului și prestarea serviciilor non-stop. Aprovizionarea cu apă este de 12 ore conform unui grafic. Stațiile de pompare se vor moderniza pentru obținerea eficienței energetice. Rețelele de canalizare vor fi reabilitate 16,3 km (la moment sînt uzate tehnic în volum de 76%) și extinse pentru o lungime de 17,5 km. Se va reabilita treapta primară a stației de epurare a apei. Operatorii prestatori de servicii dispun de echipament, utilaj și auto-speciale învechite, deteriorate și parțial funcționabile (anul achiziționării 1982) care necesită reparație capitală, sau este necesar achiziționarea nouă a autospeciialelor.</p> <p>Serviciile de AAC urmează să fie prestate de un singur operator municipal comun din Basarabeasca, care va asigura nivelele necesare de servicii AAC.</p>
5. Obiectivele principale ale CPP (2-3 propoziții):	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă pentru 11.800 locuitori, și extinderea serviciilor pentru 800 locuitori; • Îmbunătățirea serviciilor de canalizare pentru 3.700 locuitori, și extinderea serviciilor pentru 1.900 locuitori; • Susținerea cooperării inter-municipale și crearea operatorului municipal; • Sporirea capacității de operare a operatorului AAC în zona acoperită de proiect.

6. Detaliile de contact ale participanților în CPP	Localitatea 1
6.1 Numele localității	Orașul Basarabeasca
6.2 Persoana de contact	Viceprimar Cruțca Vasile
6.3 Detalii de contact	Tel. 0297 22-7-60 Mob. 069 787 724 E-mail: primaria.basarabeasca@yandex.ru

7. Situația curentă	Basarabeasca
7.1 Populația (în ianuarie 2014)	
7.1.1 Populația curentă (pers.)	11.800
7.1.2 Populația conectată la serviciile de alimentare cu apă centralizate. (pers.)	11.000
7.1.3 Populația conectată la serviciile de canalizare centralizate. (pers.)	3.700

7.2 Sistemul de apă	
7.2.1 Prezența sistemului centralizat de alimentare cu apă în localitate (Da/Nu)	da
7.2.2 Sistem de alimentare cu apă funcțional (Da/Nu)	da
7.2.3 Sursa de apă (fântâni de adâncime/izvor/suprafață, etc.)	Sonde existente
7.2.4 Calitatea apei la sursă (corespunde Da/Nu)	da
7.2.5 Existența stației de tratare (Da/Nu)	nu
7.2.6 Numărul stațiilor de pompare a apei (Nr.)	13
7.2.7 Lungimea sistemelor de distribuție existente (km)	58,1
7.2.8 Numărul de branșamente rezidențiale (Nr.)	5.055
7.3 Sistemul de canalizare	
7.3.1 Prezența sistemului de colectare centralizat al apelor uzate în localitate (Da/Nu)	da
7.3.2 Existența stațiilor de epurare (Da/Nu)	da
7.3.3 Starea funcțională a stației de tratare (mecanică/biologică)	Mecanica, filtrurile biologice sînt în stare avariata
7.3.4 Numărul de stații de pompare ape uzate (Nr.)	7
7.3.5 Lungimea rețelelor de canalizare (km)	16,3
7.3.6 Numărul de conexiuni rezidențiale la sistemul de canalizare (Nr.)	1.500
7.4 Operatorul AAC	
7.4.1 Numărul de operatori AAC în localitate (Nr.)	2
7.4.2 Numele operatorului	„Apă-canal” Basarabeasca „AQUA Basarabeasca”
7.4.3 Tariful curent pentru populație – apă (lei/m ³)	9,0 lei/m ³ 9,0 lei/m ³
7.4.4 Tariful curent pentru populație - canalizare (lei/m ³)	9,0 lei/m ³
7.5 Inițiativele paralele (donatori, etc.)	
7.5.1 Descrierea activităților în curs de dezvoltare/planificare	Se efectuează lucrări de reparație capitală a stațiilor de epurare și pompare din or. Basarabeasca în valoare de 2225523,53 lei din surse FEN, lucrările vor fi finisate în anul 2014.
8.Situația propusă pentru viitor	
Basarabeasca	
8.1 Sistemul de alimentare cu apă	
8.1.1 Lucrări propuse pentru sistemul de alimentare cu apă (reabilitare/extindere/construcții noi)	<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea sondei suplimentare existente și mărirea capacității lor; • Extinderea rețelelor 40,3 km și reabilitarea lor 58,1 km (la moment sînt uzate tehnic în volum de 82%); • Construcția a 2 sonde noi; • Pomparea și aprovizionarea populației cu apă 24ore, la

	moment 50% din populație e aprovizionată numai 12 ore din motivul uzării rețelelor.		
8.1.2 Sursa propusă pentru alimentare cu apă (fântâni de adâncime/izvor/suprafață, etc.)	Sonde existente din oraș		
8.1.3 Stația de tratare propusă	Sînt necesități de îmbunătățire a stațiilor de tratare. Stația de clorinare de la captarea principală a Orașului		
8.1.4 Numărul estimativ total de conexiuni incl. viitoare (Nr.)	11.800		
8.1.5 Alți consumatori semnificativi (industrie, clădiri publice)	Întreprinderile de la nodul de cale ferată Basarabeasca (spitalul CF și 11 întreprinderi); 3 licee; 2 grădinițe; 1 gimnaziu; spitalul raional; Baia publică; piața agricolă și piața de mărfuri industriale; baza tehnică auto și 4 spălătorii auto; întreprinderile MOLDCOOP; Întreprinderea de spălare și prelucrare a lînei; Întreprinderea AMBASFER și SOMBASSERVICE; bucătăria de lactate a spitalului raional; VICTORIA FASHION;		
8.2 Canalizare			
8.2.1 Lucrări propuse pentru sistemul de colectare ape uzate (reabilitare/extindere/construcții noi)	Reparația capitală a stației de epurare din or. Basarabeasca. Rețelele de canalizare vor fi reabilitate 16,3 km (la moment sînt uzate tehnic în volum de 76%) și extinse pentru o lungime de 17,5km. Vor fi reabilitate 7 stații de pompare a apelor uzate.		
8.2.2 Numărul de stații de epurare propuse pentru reabilitare	1		
8.2.3 4 Numărul estimativ total de conexiuni incl. viitoare (Nr.)	5.600		
8.3 Operatorul AAC			
8.3.1 Numărul viitor de operatori AAC în localitate (Nr.)	1 operator comun		
8.3.2 Numele operatorului	Apă-canal Basarabeasca		
8.3.3 Există un acord de principiu între participanți pentru a participa într-un proiect comun?(Da/Nu)	Nu (nu este necesar)		
Semnăturile aplicanților, incl. operatorul	APL1	Operatorul „Apă-canal”	Operatoru „AQUABasarabeasca”

Anexa 2

Analiza și estimarea Conceptului de Proiect Posibil

Anexa 2: Analiza și estimarea Conceptului de Proiect Posibil

Analiza Conceptului de Proiect Posibil						Estimarea investițiilor și a numărului de beneficiari ai Conceptului de Proiect Posibil							
Nr	Localități	Studiul de fezabilitate	Proiect de Execuție	SF/PE finanțare	SF/PE implementare	Denumirea lucrărilor	Nr. de beneficiari	Nr. școli/licee	Nr. Grădinițe de copii	Nr. Spitale	Euro/pers Urban	Euro/pers Rural	Costul proiectului i EUR
1	Orașul Basarabeasca		PE "Reconstrucția sistemului de alimentare cu apă. (2010)	Finanțat de UE prin FISM	Construcția 3 km de apeduct (rețea sub presiune). Rezervor de apă: 2 x 250m ³ . Reconstrucția 6 sonde.	Reabilitarea RA, L=24.800 m	11.800	4	5	3	73,56		868.000
						Reabilitarea sondei de adâncime – 1 buc.	11.800				10,17		120.000
			Reconstrucția rețelelor de canalizare în or. Basarabeasca	Finanțat de FEN (2014).		Reabilitarea RC, L=12.000 m	3.100	1	2	1	280,65		870.000
						Extinderea RC, L= 10.000 m	808	1	1	2	1.856,44		1.500.000
						Reabilitarea SPAU – 7 buc.	11.800				17,80		210.000
2	s. Abaclia		PE pentru Alimentare cu apă, (2013) "Protelco Geocad"	Finanțat de FEN.	Amenajarea și reconstrucția sondelor. Construcția apeductului.								
						PE Canalizare s. Abaclia "Protelco Geocad" (2014)"	Aplicat la FEN.		Lucrări de construcție-montaj RC, L=7.400 m	5.436	2	2	
			Lucrări de construcție-montaj SPAU-6 buc.	5.436	2				2				